

Drogpolitik i EU och internationellt

Publicerad 3.6.2015.

Drogbrottsligheten är i dag väldigt internationell och ofta kontrollerad av organiserade kriminella grupper, varför internationellt samarbete mellan myndigheter är av största vikt. Samarbetet är omfattande både inom EU och internationellt för att minska tillgången och efterfrågan på droger samt för att minska riskerna och skadorna i anslutning till drogmissbruk. Här presenteras kortfattat huvudaktörerna på internationell nivå samt Europeiska unionens drogsamarbete.

FN

Den internationella narkotikakontrollen baserar sig på tre av FN:s allmänna konventioner: narkotikakonventionen från 1961, konventionen angående psykotropa ämnen från 1971 samt den allmänna konventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen från 1988.

FN:s narkotikakommission CND (Commission on Narcotic Drugs) är en kommission som står under FN:s Ekonomiska och sociala råd (ECOSOC). CND analyserar narkotikasituationen i världen och ger förslag för förstärkning av det internationella narkotikakontrollsystemet. CND samlas årligen i Wien i mars. Verksamheten bygger på resolutioner och beslut som fattas med konsensus. Konsensus-beslutfattande är en process där man inte endast nöjer sig med det beslut majoriteten vill ha utan även försöker beakta åsikterna hos minoriteten och ta med dem i slutresultatet så att beslutet kan godkännas av så många som möjligt och är så bra som möjligt. Kommissionen får hjälp av FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UN Office for Drugs and Crime, UNODC) i Wien.

CND ställer narkotika och psykotropa ämnen under internationell kontroll enligt rekommendationer från Världshälsoorganisationen (WHO). Narkotikaprekursorer ställs under kontroll enligt rekommendationer från internationella nämnden för kontroll av narkotika (INCB). Narkotikakontrollen av i dag kan anses ha fötts i och med att systemet med internationella konventioner fick sin början för cirka 40 år sedan. Förenta Nationernas Single Convention on Narcotic Drugs från år 1961 och dess tilläggsprotokoll begränsar tillverkningen och försäljningen av narkotiska ämnen till endast medicinska och vetenskapliga ändamål. Man försöker förebygga narkotikahandeln genom internationellt samarbete. Konventionen har antagits av 178 länder.

EU

Europeiska unionens råd har godkänt en [narkotikastrategi](#) för åren 2013–2020, som genomförs enligt åtgärdsprogrammet för 2013–2016. EU:s narkotikastrategi framhåller ett balanserat tillvägagångssätt och användning av evidensbaserade metoder.

Den horisontella narkotikaarbetsgruppen (HDG) är det huvudsakliga forumet för beslutfattande för att föra vidare Kommissionens och medlemsländernas gemensamma initiativ. HDG koordinerar EU:s drogpolitiska åtgärder, EU:s samarbete med internationella organisationer och samarbetet med tredje länder. EU har sitt eget system med vilket nya designdroger kan ställas under kontroll inom EU.

Europeiska centret för övervakning av droger och drogberoende (EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) samlar till stöd för det drogpolitiska beslutfattandet in jämförbar och tillförlitlig information från EU:s medlemsländer om narkotikabruk och dess negativa verkningar samt om metoder att förebygga användning och skador. EMCDDA publicerar årligen en rapport om narkotikasituationen i EU. EMCDDA har i varje medlemsland samt i Norge, Turkiet och Kroatien en nationell kontaktpunkt. Dessa bildar tillsammans Reitox-nätverket. Finlands kontaktpunkt finns vid Institutet för hälsa och välfärd. EMCDDA samlar också in information om nya designdroger. Man samlar in information för kontrollen av nya ämnen med hjälp av ett system för tidig varning (Early Warning System, EWS).

Europarådet

I Europarådet behandlas narkotikafrågor i den mellanstatliga Pompidou-gruppen. Pompidou-gruppen har permanenta arbetsgrupper och nätverk. Dessutom ordnar Pompidou-gruppen ämnesspecifika temamöten och upprätthåller forskningsprojekt. Ämnen som behandlas är bland annat flygplatskontroll, narkotikaprekursorer, preventivt arbete, behandling, fängelser samt rusmedel på arbetsplatsen. Gruppen har bl.a. försökt förenhetliga begrepp och definitioner

kring narkotika och skaffa fram jämförbar epidemiologisk information om narkotikasituationen i Europa.

Begränsning av utbudet

När det gäller begränsning av utbudet på narkotika är betydande internationella aktörer bl.a. [Interpol](#), [Europol](#), [Eurojust](#) och [WCO](#) (Tullorganisation). Alla koncentrerar sig på utbyte av brottsförebyggande och brottsförhindrande information mellan nationella centrala myndigheter samt strategisk och operativ analys av informationen. Europeiska unionens gemensamma brottsbekämpning baserar sig nuförtiden på tyngdpunkter som valts på politisk nivå utifrån hotbedömning och narkotika hör till dessa tyngdpunkter. En viktig aktör på internationell nivå är FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå UNODC.

Sanna Kailanto

THL

Jaakko Sonck

Polisinspektör

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/missbruk-i-samhallet/drogpolitik-i-eu-och-internationellt>